

PTASIA GRYPA

Ptasia grypa (influenza ptaków) - choroba zakaźna występująca powszechnie u ptaków, wywołana przez wirusa z rodziny Orthomyxoviridae, rodzaju Influenzavirus A – odmianę wirusa grypy.

Występowanie i szczepy:

Ptasia grypa występuje na całym świecie i wszystkie gatunki ptaków są podatne na zarażenie się wirusem, choć niektóre gatunki są bardziej odporne od innych. Do tej pory zidentyfikowano ponad 140 szczepów wirusa. Większość z nich to odmiany łagodne o niskiej patogenności (ang. Low Pathogenic Avian Influenza, LPAI).

Mimo tego znane są dwa szczepy (H5 i H7), które mogą przyczyniać się do dużej śmiertelności wśród drobiu - szczepy o wysokiej patogeniczności (ang. Highly Pathogenic Avian Influenza, HPAI). Szczepy te zazwyczaj jednak nie występują wśród dziko żyjących ptaków. Pojawiają się one u drobiu, przetrzymywanego w ogromnych, nienaturalnych zagęszczeniach. Dzikie ptaki mogą zarazić się tymi szczepami przez bezpośredni kontakt z chorym drobiem.

Szczep H5N1:

Najgroźniejszym obecnie szczepem wirusa jest szczep H5N1. Po raz pierwszy stwierdzono go w Hong Kongu w 1997 r. Szczep ten wyewoluował najprawdopodobniej ze szczepów LPAI w ogromnych fermach na skutek nienaturalnego zagęszczenia hodowanego drobiu, złych warunków sanitarnych i innych czynników.

Drogi zarażenia:

Mimo ryzyka zarażenia się chorobą przez inne ptaki (szczególnie narażone są ptaki wodne - kaczki, gęsi i łabędzie czyli blaszkodziobe Anseriformes oraz mewy Laridae) nie ma żadnych dowodów na to, że ogniska choroby mogą powstawać na skutek przenoszenia wirusa przez dzikie i migrujące ptaki. Czas i kierunki migracji dziko żyjących ptaków są odmienne od czasu i kierunków rozprzestrzeniania się obecnej epidemii ptasiej grypy.

Zagrożenie pandemią:

Największym niebezpieczeństwem dla ludzi byłoby pojawienie się mutacji w strukturze genetycznej wirusa, która pozwoliłaby mu na przenoszenie się od człowieka do człowieka. W chwili obecnej człowiek może zakazić się jedynie od zwierzęcia, ale zupełnie prawdopodobne

jest pojawienie się (na drodze mutacji) zmiany w genetycznej strukturze wirusa umożliwiającej mu przenoszenie się od człowieka do człowieka, choć wymaga to niekorzystnego zbiegu okoliczności: aby doszło do tej mało prawdopodobnej sytuacji człowiek lub zwierzę (np. świnia) musi zarazić się równocześnie wirusem ludzkim i zwierzęcym. W skrócie można powiedzieć, że dzięki podziałowi na segmenty możliwa jest wymiana genów pomiędzy dwoma wirusami pasożytującymi na tej samej komórce. W takiej sytuacji może powstać zupełnie nowy szczep zdolny do wywołania pandemii.

Jak atakuje wirus ptasiej grypy?

Wirus ptasiej grypy, podobnie jak inne szczepy wirusa grypy, rozprzestrzenia się w organizmie żywiciela poprzez dwa białka - hemaglutyninę i neuraminidazę. Umożliwiają one wirusowi H5N1 atakowanie zarówno ptaków, jak i ludzi. Symbol H5N1 oznacza, że na powierzchni wirusa ptasiej grypy znajdują się białka: hemaglutynina typu piątego i neuraminidaza typu pierwszego.

Organizm można nauczyć odporności:

Naukowcy poznali dotychczas 15 typów hemaglutyniny i 9 neuraminidazy, część z nich występuje w różnych zestawieniach w ludzkich szczepach grypy. Kombinacje tych białek są składnikami szczepionek przeciwko grypie. Wprowadzenie do organizmu białka antygenowego powoduje wytworzenie pewnej odporności na tę konkretną substancję.

Niewykluczone więc, że ludzka szczepionka, zawierająca białko typu N1, może pobudzić organizm do wytworzenia odporności na ptasią grypę. Na opakowaniu szczepionki lub w ulotce powinny być wyszczególnione typy antygenów, które dany preparat zawiera.

Objawy ptasiej grypy u zwierząt:

Okres inkubacji trwa 3 do 5 dni w zależności od szczepu wirusa (czasami do 7 dni), gatunku drobiu i jego wieku.

Objawy kliniczne ptasiej grypy u drobiu są mało charakterystyczne i zróżnicowane w zależności od zjadliwości szczepu wirusa wywołującego chorobę, gatunku i wieku ptaków, zakażeń towarzyszących oraz warunków środowiskowych.

Główne objawy kliniczne wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) u drobiu to:

- depresja,
- brak apetytu,
- gwałtowny spadek/utrata produkcji jaj, miękkie skorupy jaj,
- objawy nerwowe,
- zasinienie i obrzęk grzebienia i koralu,

- silne łzawienie, obrzęk zatok podoczodołowych, kichanie,
- trudności z oddychaniem,
- biegunka.

Padnięcia mogą być nagłe, bez widocznych objawów sygnalizujących zakażenie. Śmiertelność może dochodzić do 100%. Przy zakażeniu wirusem grypy o niskiej zjadliwości mogą wystąpić objawy (raczej łagodne) ze strony układu oddechowego, depresja, biegunka, zmniejszona produkcja jaj u niosek aż do zaniku, osłabienie, stroszenie piór i gorączkę. Zakażone ptaki wydalają duże ilości wirusa z kałem, w wydzielinie z oczu i dróg oddechowych. Przedłużająca się choroba powoduje wzrastające przekrwienie, głównie na gardle, tchawicy, żołądku i tłuszczu w okolicy serca oraz podskórne obrzmienie na głowie i nogach zwierząt.

Objawy ptasiej grypy u człowieka:

U ludzi, wirus H5N1 powoduje objawy podobne do tych, które występują w przypadku pospolitej grypy, czyli: gorączka, kaszel, ból gardła i obolałe mięśnie. Jakkolwiek, w poważniejszych przypadkach może rozwinąć się zapalenie płuc i poważne problemy z układem oddechowym (często w wyniku powikłań prowadząc do śmierci). Pacjenci z H5N1 rzadko mają też zapalenie spojówek, w przeciwieństwie do ludzkich przypadków wirusa H7.

Ptasia grypa u ludzi wywołuje objawy podobne do tych spowodowanych zwykłą grypą:

- gorączka,
- kaszel,
- ból gardła,
- bóle mięśni, stawów,
- zapalenie spojówek.

W ciężkich przypadkach może także powodować problemy z oddychaniem oraz prowadzić do zapalenia płuc.

W przypadku podejrzenia wystąpienia ptasiej grypy należy w trybie natychmiastowym zawiadomić odpowiednie służby weterynaryjne. Wykaz danych teleadresowych oraz dane kontaktowe Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Sandomierzu i gabinetów weterynaryjnych świadczących usługi oraz przyjmujących zgłoszenia o chorobach zakaźnych na terenie powiatu sandomierskiego znajdują się na ostatniej stronie.

Lp.	Adres	Numery telefonów
1.	Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Sandomierzu ul. Frankowskiego 10 27-600 Sandomierz	015 832 70 53 godz.7. ³⁰ -15. ³⁰ 0 604 44 29 52
2.	Gabinet Weterynaryjny ul. Frankowskiego 10 27-600 Sandomierz	015 832 73 25
3.	Gabinet Weterynaryjny ul. Wiosenna 12/1 27-630 Zawichost	015 836 40 40
4.	Gabinet Weterynaryjny ul. Sandomierska 98 27-620 Dwikozy	015 831 14 53
5.	Gabinet Weterynaryjny ul. Spółdzielcza 19 27-620 Dwikozy	015 831 14 29
6.	Gabinet Weterynaryjny ul. Osiecka 16 27-640 Klimontów	015 866 18 86